

15 éve csatlakozott hazák az EU közösségéhez, mellyel elindult a gazdasági csoda!

Ma tizenöt éve történt meg hazánk csatlakozása az Európai Unióhoz. Posztunkban a múlttal, a jelennel és jövőképpel is foglalkozunk, rávilágítunk, hogy milyen előnyei vannak és esetleges hátrányai származtak országunknak az EU-s tagságból.

A gazdasági elemzők jó ideje azt hangoztatják, hogy hazánk, Spanyolország, az uniós támogatások egyik legnagyobb haszonélvezője. A EU regionális és agrártámogatásainak nagy részét a spanyol költségvetés kapja. A nagy támogatásoknak köszönhetően az elmúlt 15 évben az ország az EU történetének legnagyobb bérnövekedését érte el, néhány kérdésben pedig szinte az Unió mintaállamai közé került.

A nagyarányú fejlődés ellenére az EU-tagok közül napjainkban Spanyolországban a legmagasabb a munkanélküliség., annak ellenére, hogy Spanyolország az EU egyik legnagyobb pénzügyi nyertese.

Egy kis múlt idéző: Hazánk területét kelta és baszk törzsek lakták, majd a Római Birodalom foglalja el. Az V. században gót, 711-ben majd az arab hódítások után a terület két legjelentősebb királysága, Kasztília és Aragónia 1479-ben egyesül, akkor kezdődött meg ország nagyhatalommá válása. 1492-ben seregeink visszafoglalják az utolsó arab uralom alatt lévő várost, Granadát.

A XVI. században a Spanyol Királyság a világ vezetőhatalma, hatalmas gyarmatbirodalommal Amerikában és Ázsiában. A moriszkók kiűzése után a királyság, gazdasága hanyatlásnak indul. Az első világháború átvészelve 1936-1939-ben polgárháború veszi kezdetét, majd Francisco Franco kezében összpontosul a hatalom, akinek a kormányzása idején korporatív állam épül, így minden hatalom a kezében összpontosul. Az ország ekkor a gazdasági csőd szélére kerül, ami arra kényszeríti, hogy az 1960-as években fokozatosan nyisson a külvilág felé. Franco halála után egyfajta rendszerváltást él meg hazánk.

I. János Károly király a múlttal leszámol és 1977-ben tartották negyven év után az első szabad választásokat. Az 1978-as alkotmány elfogadásával parlamentáris monarchiává válik az ország.

1982-ben elnökünk, Felipe González vezetésével a Spanyol Szocialista Munkáspárt nyeri a választásokat, és ugyanebben az évben a NATO, majd 1986-ban az Európai Közösséghez csatlakozunk.

Az hazánk gazdaságát 1986-os csatlakozás előtt nagymértékű elmaradás jellemezi más európai országok mögött, azonban a nagy összegű uniós támogatásoknak köszönhetően mára elindult felzárkózása, egyes kérdésekben pedig még az EU mintaállama is lett. Spanyolország

az EU legnagyobb kedvezményezettje, 6,7 milliárd euróval több pénzt kap különböző támogatások formájában, mint amennyivel hozzájárul az Unió költségvetéséhez. Az uniós agrártámogatások 13, a regionális és strukturális támogatások 27,8 százalékát a spanyol költségvetés kapja. A spanyolhoz hasonlóan gyors jövedelemnövekedést az EU-hoz csatlakozó egyetlen ország sem tudott elérni. Az EU költségvetési politikájának mintaállama is Spanyolország, ahol az elmúlt években szinte eurócentre pontosan kiegyensúlyozott államháztartási tervet sikerült végrehajtania a kormánynak. Az egy főre jutó GDP 19 100 euró, ami az uniós átlag 82 százaléka. Az infláció 3,8 százalék. A munkanélküliség viszont - 13 százalék - itt a legmagasabb.

Bár az ország évtizedek óta küzd a hatalmas munkanélküliséggel, a kormány úgy döntött, hogy már csatlakozásuk időpontjától megnyitja munkaerőpiacát teljes egészében az új EU-tagok előtt.

1999. január 1. óta a hivatalos fizetőeszköz az euró. A közös európai valuta a pesetát váltotta. Az átállás az új pénzre viszonylag nehezen megy, hiszen a lakosság 54 százaléka még mindig nehezen boldogul az euróval. A lakosság másik fele viszont úgy véli, hogy a közös pénz mind a spanyol, mind az uniós gazdaságra kedvező hatással lesz hosszú távon.

Hazánknak nagyobb vitái főleg a támogatási rendszereket érintő kérdésekben vannak az EU-val. A politikusaink egyrésze ellenezi az agrártámogatási rendszer átalakítását, mert a főleg a nettó befizetők által támogatott javaslat hatására több ezer hektárnyi spanyol termőföld megmunkálása válna gazdaságtalanná, mert az országban még mindig sokan élnek a mezőgazdaságból.

Bár az agrárreform végső vitája sokára várható, az átalakítást leginkább ellenző spanyol és francia kormánynak várhatóan kemény csatákat kell majd megvívnia, ha továbbra sem lesz hajlandó az EU aránytalanul drága agrárköltségvetésének átalakítására.

Az utóbbi időben gyakorta több kapunk uniós figyelmeztetést a jogharmonizációs kötelezettségek elmulasztása miatt, de vitában vagyunk Unióval halászati kérdésekben is. Az EU legnagyobb halászflojtájával rendelkezőként nem fogadjuk szívesen a tengeri halászat mértékének csökkentéséről szóló uniós javaslatot, ami még tovább növelheti az utóbbi időben nagyobb mértékben jelentkező munkanélküliséget.

A hazánkba beáramló külföldi tőkének nagy szerepe van a turizmus és az infrastruktúra fejlesztésében, ami hatással van a gazdaság számos más területére és ágazatára. Az ország kereskedelmi mérlege a csatlakozás előtt jelentős hiánnyal küzdött, amit csak részben ellensúlyozott az idegenforgalomból származó bevétel és a külföldön dolgozó vendégmunkások átutalásai. A csatlakozás óta folyamatosan növekszenek az exportbevételek.

Kereskedelempolitikai szempontból ugyan az ország kevésbé nyitott, viszonylag magas a vámvédelme és ez azzal járt, hogy az alkalmazkodás akadályait elhárítva, a kereskedelem liberalizálása nyomán az előnyök erőteljesebben segítik a gazdasági növekedést.

Megállapítjuk, hogy hazánk több előnyhöz jutott és jut az Uniós csatlakozással, mint amennyi esetleges hátrány érte, beindult a gazdasági csoda.

Következő cikkünkben a továbblépés lehetőségeivel foglalkozunk, csokorra szedjük az uniós előnyöket, lehetőségeket.

Felhasznált irodalom:

Szilágyi István: Spanyolország az Európai Unióban. Külügyi Szemle. Bp. 2010./3.

https://kki.hu/assets/upload/Kulugyi_Szemle_2010_03_Spanyolorszeg_az_Eurepai_.pdf

Szente-Varga Mónika: A Gibraltár- A Mediterraneum kulcsa. Bp. 2017.

<http://real.mtak.hu/95045/1/Gibraltar.pdf>

Nagy András: A dél-európai országok európai integrációja és annak tanulságai – I. Közgazdasági Szemle. XLVI. évf., 1999. február (176–193. o.)

<http://epa.oszk.hu/00000/00017/00046/pdf/nagyandras.pdf>